

CONSILIUL NAȚIONAL AL CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Activitatea CNCS

Modalități de dezbatere și de adoptare a deciziilor

Consiliul Național al Cercetării Științifice (CNCS) a fost constituit în urma publicării în „Monitorul Oficial” a Ordinului de Ministru nr. 3794 din 2011, acesta conținând și Regulamentul de funcționare a Consiliului. Până în prezent membrii CNCS s-au întâlnit de 8 ori în ședință plenară, însă au existat și alte întâlniri de mai mică anvergură, pe grupuri de lucru restrânse, sau în comisiile de specialitate, atunci când s-a impus rezolvarea unor probleme punctuale.

În perioadele dintre întâlnirile de la București, activitatea Consiliului a constat în dezbateri pe e-mail și pe un forum de discuții on-line. În cadrul acestui forum au fost discutate un număr de 209 teme și au fost trimise un număr de 2673 mesaje individuale. Deciziile au fost luate, cu respectarea prevederilor regulamentare, atât în cadrul întâlnirilor de la București, cât și în urma dezbaterilor de pe forum. Trebuie menționat faptul că au fost extrem de rare situațiile în care deciziile au fost luate la limită, încercându-se, de fiecare dată, obținerea unei decizii consensuale, deși acest lucru nu a fost întotdeauna posibil. Ca regulă, tema aflată în discuție este supusă dezbaterii în cadrul Consiliului și fiecare membru își prezintă punctul de vedere, argumentat; când se constată că nu mai există noi argumente de adus în discuție, problema este tranșată prin vot.

Implicarea membrilor Consiliului în activitățile curente

Membrii CNCS s-au implicat cu seriozitate în activitățile Consiliului, ceea ce a permis menținerea unui ritm de lucru susținut și rezolvarea îndatoririlor curente.

Trebuie menționate aici mai multe aspecte relevante. În primul rând, Regulamentul de funcționare a CNCS prevede un număr substanțial de sarcini și obligații, de tip evaluare, monitorizare, supervizare, redactare de rapoarte etc. Reprezentantii firmei austriece Technopolis, care au redactat raportul de evaluare a PN II la jumătatea intervalului (mid-term review), au comentat în mod nefavorabil această încărcare excesivă a tuturor consiliilor consultative ale ANCS, sugerând reducerea numărului de sarcini și trecerea unora dintre acestea în răspunderea unității executive a ministerului (UEFISCDI), cu evitarea suprapunerilor de responsabilități. În al doilea rând, toți membrii CNCS, fără excepție, sunt cercetători activi, conduc echipe de cercetare, unii au funcții de conducere în instituțiile din care provin, alții au sarcini didactice universitare, timpul pe care îl pot dedica CNCS fiind în consecință limitat. În aceste condiții, suntem de părere că marea majoritate a membrilor Consiliului și-au respectat obligațiile într-o manieră cel puțin satisfăcătoare și au adus contribuții esențiale la activitatea CNCS, prin prisma domeniului lor de expertiză. A existat, într-adevăr, și un caz în care lipsa completă de participare la activitățile Consiliului a dus la solicitarea de înlocuire (cazul dr. Florin Negoită).

În afara activităților curente din țară, unii membri ai CNCS au participat la acțiuni de reprezentare a consiliului în cadrul unor parteneriate externe, cum este cel cu European Science Foundation (ESF); la conferințe sau workshopuri ale ESF au participat mai mulți membri ai CNCS (Al. Babeș, D. David, M. Dima).

Modalitatea de constituire și funcționare a comisiilor de specialitate

Deoarece expertiza directă a membrilor CNCS nu acoperă într-o măsură suficientă diversitatea de domenii în care se desfășoară activități de cercetare în România, Consiliul a decis, în conformitate cu Regulamentul de funcționare, să constituie **comisii de specialitate** pe cele 11 domenii în care ne-am structurat activitatea. Au fost, astfel, înființate comisiile de *Științe Sociale, Științe Umaniste, Matematică și Informatică, Științe*

Inginerești, Științele Pământului, Fizică, Biologie, Chimie, Științele Vieții și Biotehnologie, Medicină și Știința Materialelor. Recent, în urma unei sesizări a unor reprezentanți ai comunității științifice din domeniul informaticii, Consiliul a decis separarea comisiei de Matematică și Informatică în două comisii distincte: *Matematică; Tehnologia Informației.*

Modalitatea de desemnare a membrilor comisiilor de specialitate a fost următoarea: pentru fiecare comisie au fost făcute propuneri de către toți membrii CNCS; propunerile au fost însoțite de CV-urile detaliate ale celor propuși; a urmat o dezbatere în cadrul Consiliului și fiecare propunere a fost validată prin vot; în urma unui vot pozitiv s-a trimis celor în cauză invitația de a face parte din comisiile de specialitate ale CNCS.

Criteriile care au fost avute în vedere la identificarea membrilor comisiilor au fost următoarele: excelență și vizibilitate internațională în activitatea de cercetare, acoperirea pe cât posibil a unei arii cât mai largi din domeniul respectiv și o reprezentare rezonabilă din punct de vedere geografic.

În momentul de față comisiile CNCS sunt funcționale și sunt constituite dintr-un număr total de 81 de cercetători. Pentru a se asigura o bună comunicare între Consiliu și comisiile de specialitate, președinții ai comisiilor au fost desemnați membri ai CNCS din domeniile respective. Activitatea comisiilor a avut un trend ascendent și în momentul de față poate fi caracterizată drept extrem de eficientă (un exemplu este implicarea comisiilor de specialitate în validarea experților evaluatori pentru competițiile Idei și Resurse Umane 2012).

Elaborarea pachetelor de informații pentru instrumentele de finanțare

Identificarea obiectivelor/priorităților pentru competiții de proiecte și corelarea cu programele din cadrul PN II

CNCS nu a intervenit substanțial în structura principalelor instrumente de finanțare din cadrul PN II: au fost menținute instrumentele introduse de către CNCSIS în cadrul programelor Idei (PCE și PCCE) și Resurse Umane (TE și PD). La acestea s-a adăugat ulterior introducerea de către CNCS (în urma unei consultări cu conducerea UEFISCDI) a unui instrument menit să încurajeze participarea românească la competițiile de proiecte europene desfășurate sub supervizarea ERC (European Research Council).

Unul dintre cele mai importante obiective identificate de către CNCS a fost atingerea unei mai bune corelări între excelența în cercetare și vizibilitatea internațională a cercetătorilor și nivelul de finanțare (urmând principiul „finanțarea urmează performanța demonstrată”). De asemenea, ne-am dorit ca cercetătorii să participe cu proiecte la competiții pe instrumente diferențiate, adecvate momentului specific al carierei în care se află fiecare. Pași importanți în această direcție fuseseră făcuți de către CNCSIS, dar convingerea noastră a fost că atingerea acestor obiective necesită adoptarea mai multor măsuri concrete. Una dintre aceste măsuri a fost introducerea standardelor minimale de eligibilitate (vezi mai jos).

Un alt obiectiv, la fel de important, a fost de a pune la punct o procedură de evaluare a propunerilor de proiecte care să fie cât mai transparentă, mai obiectivă și mai competentă. Decizia unanimă a CNCS a constat în faptul că acest obiectiv nu poate fi atins decât prin apelarea la experți evaluatori din alte țări cu tradiție în cercetarea științifică. Un precedent a existat deja în activitatea CNCSIS, care a folosit exclusiv evaluatori externi pentru competiția de proiecte PCCE 2008. Ne-am dorit să extindem acest principiu la toate competițiile importante desfășurate sub supervizarea științifică a CNCS. Această opțiune nu reflectă o judecată de valoare asupra expertizei cercetătorilor români, ci se înscrie într-o tendință internațională, în care inclusiv țări cu tradiție și performanțe deosebite în cercetare, printre care și state din Europa de Est, recunosc necesitatea de a apela la experți externi (Germania, Austria, Elveția, Irlanda, Ungaria, Polonia etc.). Motivul principal este dimensiunea redusă a comunității de cercetători, astfel încât în anumite domenii fiecare practic fie colaborează cu ceilalți, fie este în competiție cu ceilalți cercetători, ceea ce ar putea afecta obiectivitatea procesului de evaluare (vezi mai jos).

Modalitatea de stabilire a condițiilor de eligibilitate; efecte preliminare/rezultate obținute

Au avut loc dezbateri intense și prelungite cu privire la standardele de eligibilitate. Dacă introducerea acestora a fost privită ca o necesitate de către marea majoritate a membrilor CNCS, valorile concrete pentru aceste standarde au fost atent dezbătute și nu au întrunit un grad de susținere uniform. Trebuie subliniat faptul că prin introducerea acestor standarde nu s-a dorit în nici un caz eliminarea/substituirea unei competiții reale. A fost făcută o analiză scientometrică pentru științele exacte pe baza datelor extrase din Thomson Reuters Web of Science și s-a constatat că există în România un număr de aproximativ 3000 de cercetători care îndeplinesc aceste standarde.

În al doilea rând, Consiliul a optat pentru folosirea scorului de influență (AIS – article influence score) și mai exact a scorului de influență relativ (SIR) din următoarele motive: AIS se calculează pe un interval de cinci ani (spre deosebire de factorul de impact (FI) care se calculează doar pe doi ani, deci are o mai mare stabilitate; la calculul AIS nu se iau în considerare citările articolelor unei reviste în aceeași revistă, deci posibilitatea de manipulare a acestui indicator este mult mai mică decât în cazul FI; în sfârșit, la calculul AIS citările au o pondere diferită în funcție de impactul revistei în care sunt făcute, deci acest indicator reflectă mai precis impactul real al producției științifice. S-a apelat apoi la SRI cu scopul de a se normaliza scorurile de influență, știindu-se că acestea diferă substanțial între diferitele domenii ale științelor exacte. Astfel, prin împărțirea la AIS-ul median obținem SRI-ul și devine mai clară semnificația unui SRI cumulat de 2. Acesta se poate obține din două articole ca autor principal (prim sau corespondent) într-o revistă științifică de nivel mediu din domeniul respectiv, publicate în ultimii zece ani.

În ceea ce privește competiția pentru înființarea de tinere echipe (TE), acesta este considerat primul pas spre independența totală în activitatea de cercetare. În acest caz standardul minimal de eligibilitate a fost jumătate din cel aplicat competiției de proiecte de cercetare exploratorii (PCE), deci revine la publicarea ca autor principal a unui singur articol de nivel mediu în domeniul de expertiză în ultimii zece ani.

În sfârșit, pentru accesul la finanțarea proiectelor postdoctorale nu au fost impuse standarde de performanță științifică pentru directorii de proiect, ci doar pentru mentori (echivalentul standardelor de la TE).

Aceste standarde au avut misiunea de a funcționa ca repere orientative în sprijinul deciziei cercetătorilor de a aplica pentru finanțare la instrumentul cel mai adecvat momentului concret al carierei fiecăruia. În plus, se poate menționa faptul că aplicarea standardelor de minimă eligibilitate nu poate afecta prin definiție clasamentul final al unei competiții, ci reduce doar cheltuielile de evaluare a proiectelor angajate în procesul internațional de evaluare.

Pe baza unei analize bibliometrice extrem de amănunțite, precum și a unei documentări ample CNCS a ajuns la concluzia că domeniul Informaticii are cutume de publicare specifice, care nu coincid cu criteriile utilizate în mod uniform pentru științele exacte, științele vieții și cele ingineresti. În speță este vorba despre impactul excepțional (în termeni bibliometrici) pe care le au conferințele de vârf din domeniul Informaticii. Întrucât la momentul lansării competiției era imposibil de construit în mod obiectiv o astfel de listă ierarhizată de conferințe, iar folosirea listei de conferințe ARC (Australian Research Council) a fost considerată ca inoportună, CNCS a decis definirea unor criterii minimale specifice pentru Informatică, pornind de la principiul măsurării impactului real al publicațiilor (de autor principal) ale applicantului prin citări, în jurnale indexate Thomson Reuters Web of Science, cu scor relativ de influență (SRI) mai mare sau egal cu 0.5. Astfel, un applicant în informatică a fost considerat eligibil indiferent de locul de publicare al lucrărilor sale, atâta vreme cât respectivele lucrări produceau un impact substanțial în jurnale indexate de bună calitate. De asemenea s-a decis ca pragul să fie în acest caz triplul pragului folosit în cazul punctajului obținut în celelalte domenii pe baza însumării SRI din articole. Astfel, de exemplu în competiția PCE, unde condiția minimă la celelalte domenii a fost "suma SRI pe articolele de autor principal mai mare ca 2", la informatică s-a folosit criteriul alternativ "suma SRI pe citările articolelor de autor principal mai mare ca 6".

Pentru Științele umaniste și Științele sociale criteriile de eligibilitate au fost stabilite pe baza practicii publicațiilor în domeniile respective și având în vedere situația specifică la nivel internațional.

Situația particulară a științelor umaniste în domeniul disciplinelor cunoașterii și cercetării ne-a obligat la o structurare atentă și modelată după specificul local a criteriilor de minima eligibilitate.

Scopurile fundamentale, în acest caz, au fost trei:

1. racordarea cercetării umaniste românești la cercetarea internațională specifică fiecărui caz în parte, prin consultarea standardelor specifice ale comunității internaționale de profil în cazuri de specie

- infimă (de exemplu, pentru domeniul teatru și artele spectacolului, am identificat criteriile internaționale ale domeniului);
2. protejarea specificului local al culturii și cercetării umaniste românești prin restrângerea obligativității folosirii unei limbi de circulație internațională numai la proiectele care au relevanța unei cercetări internaționale;
 3. sprijinirea, prin clasamentul revistelor și editurilor din România, prin întâlniri succesive cu aplicanții și editorii, în toate universitățile mari din România, prin consiliere permanentă a tuturor solicitanților, a creșterii nivelului de vizibilitate internațională a cercetătorilor umaniști din România și încurajarea publicării rezultatelor cercetării în cele mai profilate publicații ale domeniului specific fiecărei cercetări.

Aceste trei scopuri au fost urmărite prin stabilirea unor standarde de minimă eligibilitate care au oglindit prezența publicațiilor cercetătorilor români în spațiul internațional în biblioteci relevante, dar complementar cu ierarhia revistelor și editurilor românești. Totodată, în colaborare cu CNATDCU, a fost elaborată și o listă cu 350 edituri internaționale de prestigiu. Pentru cărțile de autor și volumele colective a fost introdusă și „ruta complementară”, care permite luarea în calcul și a lucrărilor apărute la alte edituri decât cele recunoscute de CNCS, prezente în cataloagele marilor biblioteci din lume.

În privința științelor sociale, principiile care au stat la baza criteriilor de eligibilitate au fost: a. performanța dintr-o perspectivă validată/acceptată internațional (în comunități științifice din țări dezvoltate științific), reflectată prin publicații de calitate, competitive, vizibile; b. adaptare la specificul fiecărei discipline; c. comparabilitate între științele sociale, și, pe cât posibil, și cu alte domenii științifice.

Criteriile au inclus publicații în reviste cu scor de influență (comparabilitate cu alte domenii științifice) și publicații în cărți cu vizibilitate internațională (criteriu care ține cont de specificul performanței în științele sociale). Inițial am încercat să identificăm o listă de edituri cu prestigiu internațional, însă am constatat că nu există o astfel de listă general acceptată pentru științele sociale, elaborată cu criterii transparente, verificabile.

Există liste pentru câteva domenii sociale (ex. științe politice, sociologie), dar nu pentru altele, și există liste precum cea elaborată de câteva universități olandeze (<http://www.sense.nl/uploads?&func=download&fileId=855> și <http://www.sense.nl/uploads?&func=download&fileId=1209>), dar fără criterii clar explicate. Datorită acestui fapt am utilizat ca și criteriu de calitate a publicării într-un volum numărul de biblioteci din baza de date Worldcat în care apare acesta.

Ulterior, pentru științele sociale, CNCS a propus o listă de 200 de edituri cu prestigiu internațional, folosind următorul procedeu:

1. au fost alese 80 de reviste din lista celor care au calculat Scorul Relativ de Influență (SRI), distribuite pe domenii proporțional cu numărul de reviste SRI din acel domeniu (fără a depăși însă un raport de 3:1 între domenii). Pentru fiecare domeniu au fost alese revistele cu scorul cel mai ridicat;
2. pentru fiecare revistă a fost ales numărul cel mai recent disponibil on-line; din fiecare număr a fost parcursă bibliografia tuturor articolelor și au fost extrase numele de edituri; dacă o editură apare de mai multe ori într-un articol, a fost înregistrată o singură dată;
3. au fost păstrate în listă 200 de edituri în funcție de numărul de apariții.

Algoritmul a fost elaborat de CNCS și aplicat de UEFISCDI. În urma unor discuții cu CNATDCU, lista a fost aprobată atât de CNCS, cât și de CNATDCU - Comisia de științe sociale. Nu a fost însă inclusă în criteriile de eligibilitate pentru că procesul a fost finalizat după lansarea competiției din 2012.

Alegerea criteriilor de evaluare și a ponderii lor în fișele de evaluare; nivelul de detaliere a aprecierii criteriilor de către experții evaluatori

Granturile PCE reprezintă un instrument de finanțare cu o valoare substanțială (aproape 300 KEUR /proiect) și care implică activități avansate de cercetare fundamentală. Deși aceste granturi aparțin categoriei de instrumente „IDEI”, în viziunea CNCS, trebuie păstrat un echilibru între evaluarea ideii de cercetare prezentate în aplicație și potențialul aplicantului de a transforma această idee în rezultate științifice concrete (ex. publicații de impact, brevete).

Din acest motiv, am decis la nivelul CNCS ca în competiția PCE 2012 să folosim o formulă de paritate perfectă între evaluarea ideii și evaluarea capacității aplicantului de a conduce activitățile științifice de

explorare ale ideii. De altfel, acesta este și motivul pentru care, în evaluarea aplicantului, un element fundamental de evaluare îl reprezintă realizările anterioare ale acestuia în calitate de investigator principal. Astfel, prin formula actuală de evaluare sunt evidențiate acele aplicații în care atât ideea cât și aplicantul sunt excelenți.

Stabilirea procedurilor de selecție a proiectelor pentru finanțare și analiza aplicării lor

La finalul procesului de evaluare, în urma rapoartelor de evaluare și a activității panelului de experți, sunt generate clasamente în ordinea descrescătoare a punctajului pentru fiecare dintre cele 11 domenii în care este structurată competiția.

În 2011, decizia de aplicare a finanțării pe baza unei rate unice de succes pentru toate domeniile a fost luată de conducerea ANCS. În același timp, conducerea ANCS a dorit să se evite ca prin aplicarea riguroasă a acestei rate unice de succes să fie finanțate proiecte cu punctaje modeste. Aceasta a dus la introducerea unui prag minim de punctaj, echivalent cu punctajul median al tuturor proiectelor competiției. Toate proiectele cu punctaj sub acest prag, deci aflate în jumătatea inferioară a unui clasament ipotetic al tuturor punctajelor din toate domeniile, au fost declarate nefinanțabile.

În urma aplicării ratei unice de succes în combinație cu pragul impus de mediană a rămas nealocată o parte din bugetul total al competiției. Această sumă a fost alocată în modul următor: s-a redactat o listă (suplimentară) cu proiectele rămase nefinanțate, dar cu punctaj mai mare decât mediana competiției și suma rămasă a fost alocată în ordinea descrescătoare a punctajului proiectelor din această listă. Trebuie subliniat faptul că această procedură a fost dezbătută, votată, propusă de CNCS și aprobată de conducerea ANCS și afișată pe site-ul CNCS înainte de a se afla rezultatul procesului de evaluare.

Aplicarea acestei proceduri pentru competiția 2011 a dus la diferențe substanțiale între domenii și în particular, la faptul că în jur de 75% dintre proiectele finanțate din lista suplimentară au provenit din domeniul științelor umaniste, reflectând punctajele mari acordate de evaluatori în cadrul acestui domeniu, comparativ cu celelalte domenii.

Pentru a se evita apariția unor astfel de disproporții între domenii din punct de vedere al finanțării, s-a decis ca în cadrul competiției 2012 să se renunțe la procedeul listei suplimentare și să aplice riguros rata unică de succes pe toate domeniile.

Derularea competițiilor de proiecte

Criterii de selecție și de validare a experților

La competițiile majore (PCE, TE, PD) evaluarea a fost realizată într-o proporție covârșitoare cu experți internaționali. În viziunea CNCS acest lucru este benefic din două motive: (1) reduce semnificativ suspiciunile legate de obiectivitatea evaluării și (2) face cunoscut cercetătorilor din alte țări sistemul de cercetare din România.

Procesul de selecție a experților a avut atât o componentă cantitativă, cât și una calitativă. Într-o primă fază (cea cantitativă), potențialii experți au fost selectați din baza de date Web of Science pe baza unui algoritm informatic, asigurându-se ca fiecare evaluator să respecte, în termeni bibliometrici, dublul standardelor minimale de eligibilitate prevăzute pentru directorul de proiect. Toți potențialii experți au fost invitați prin e-mail de către personalul UEFISCDI să se înscrie în platforma de evaluare uefiscdi-direct.ro și să completeze în platformă un profil sumar, care conținea câteva repere esențiale din perspectiva unui potențial evaluator.

Într-o a doua fază (cea calitativă), absolut toți experții care s-au înscris în platformă au fost triați de către membrii comisiilor de specialitate ale CNCS (cu evitarea conflictelor de interese), folosindu-se criterii calitative. Această triere a avut loc înainte de alocarea proiectelor. Prin acest demers am dorit să ne asigurăm că dincolo de indicatorii bibliometrici de nivel ridicat, experții folosiți au într-adevăr experiența și maturitatea științifică necesară pentru o astfel de evaluare. Astfel, printre criteriile calitative avute în vedere amintim: timpul scurs de la susținerea tezei de doctorat (nu s-au acceptat evaluatori fără doctorat), poziția curentă ocupată (s-a ținut cont și de prestigiul academic al instituției), experiența anterioară în evaluare,

experiența anterioară în conducerea de granturi de cercetare, impactul real al publicațiilor (ex. prin numărul de citări) etc.

Ca urmare a procesului de selecție și validare descris mai sus, au fost folosiți în procesul de evaluare doar experți care îndeplinesc criteriile minimale prevăzute de pachetul de informații, dar care în același timp au obținut și validarea comisiilor de specialitate CNCS.

În ceea ce privește membrii panel-urilor aceștia au fost selectați de către comisiile de specialitate, în cea mai mare parte tot dintre experții înregistrați în platforma de evaluare, pe criteriul excepționalității profilului științific, raportat la nivelul celorlalți experți validați.

Monitorizarea procesului de evaluare

Monitorizarea procesului de evaluare a fost realizată în mod nemijlocit de către personalul UEFISCDI. Pentru a evita orice suspiciune privind influențarea procesului de evaluare, nici unul dintre membrii CNCS nu a avut acces la fișele de evaluare; nici măcar responsabilii comisiilor de specialitate. Atunci când personalul UEFISCDI se confrunta cu situații excepționale, unde era nevoie de o decizie avizată din partea CNCS, situația era raportată responsabilului de domeniu, transmițându-se strict informațiile necesare luării unei decizii.

Dorim să folosim acest prilej pentru a evidenția profesionalismul și dedicarea excepțională de care a dat dovadă întregul personal UEFISCDI pe tot parcursul derulării acestei competiții.

Calitatea evaluatorilor și a fișelor de evaluare întocmite

(e.g. unde au fost cele mai mari diferențe care au condus la lipsa de consens)

În acest moment, având în vedere cele menționate la punctul anterior, precum și faptul că procesul de evaluare încă nu este complet încheiat, nu avem la nivelul CNCS datele necesare pentru a sintetiza observațiile legate de calitatea evaluatorilor și a fișelor de evaluare întocmite.

Câștiguri ale pachetelor de informații, care trebuie consolidate

Care sunt elementele de conținut ale pachetelor de informații care trebuie menținute

Pachetele de informații în forma actuală au fost supuse unui proces de consultare a comunității științifice în luna ianuarie 2012. Contribuțiile celor care au răspuns acestui demers au fost analizate cu toată seriozitatea și dezbătute în cadrul CNCS. În comparație cu pachetele folosite în competițiile de proiecte 2011 au fost aduse o serie de îmbunătățiri: a fost introdusă faza de evaluare în panel pentru toate cele trei instrumente de finanțare; a fost modificată substanțial procedura de evaluare prin introducerea răspunsului directorului de proiect la criticile formulate de experții evaluatori; au fost aduse modificări fișei de evaluare, care a fost mult simplificată; au fost modificate standardele minimale de eligibilitate la Medicină, prin introducerea ultimului autor între autorii principali; în cazul proiectelor din Informatică au fost modificate de asemenea standardele minimale de eligibilitate, prin luarea în considerare a unui criteriu alternativ bazat pe citări; au fost aduse modificări importante standardelor minimale la științele umaniste, prin utilizarea rezultatelor evaluării revistelor și editurilor românești din domeniul respectiv. Mare parte din schimbări au fost inspirate de un raport al ESF (European Science Foundation), intitulat "Peer-review guide" (<http://www.esf.org/activities/mo-fora/peer-review.html>).

Pachetele de informații sunt perfectibile și pot fi îmbunătățite în continuare. Așteptăm din partea participanților la panelurile de experți pe domenii observații referitoare la procesul de evaluare și sugestii pentru îmbunătățirea acestuia.

Suntem de părere că cel puțin următoarele principii ar trebui păstrate și consolidate:

1. solicitarea rapoartelor de evaluare din partea a trei experți evaluatori și folosirea în proporție cât mai mare (100% dacă este posibil) a evaluatorilor din țări cu tradiție în cercetare (UE, SUA, Japonia). În plus, acolo unde sunt folosiți experți români, considerăm că este esențială păstrarea regulii de majoritate a experților străini (ex. 2 străini + 1 român);
2. organizarea panelurilor de experți, ca a doua fază a evaluării. Panelul are rolul de a arbitra acolo unde nu s-a întrunit consensul și de a valida ierarhia finală. De asemenea, considerăm importantă asigurarea legăturii între cele două faze ale evaluării prin intermediul membrilor panelului care în faza de evaluare individuală joacă și rolul de raportor, adică responsabil cu redactarea raportului de consens (și implicit moderatorul discuțiilor pentru atingerea consensului);
3. existența fazei de „rebuttal” (răspunsul aplicantului) și desfășurarea acesteia înaintea redactării raportului de consens;
4. încurajarea cercetătorilor să aplice pentru instrumente corespunzătoare stadiului actual al carierei (prin folosirea de standarde științifice de eligibilitate, sau prin aplicarea în două trepte);
5. încurajarea unei strategii de publicare în care să se pună accentul pe calitate (impact) și nu pe cantitate (prin monitorizare, limitarea listei de publicații la cele mai semnificative 5-10 publicații din ultimii 5-10 ani);
6. deschiderea competiției către cercetători din străinătate/diaspora care sunt dispuși să conducă proiecte de cercetare în România, cu condiția ca printr-o monitorizare atentă să se verifice prezența lor consistentă în cadrul instituției gazdă.

Care sunt problemele principale soluționate prin prezentele pachete de informații

Forma actuală a pachetului de informații pentru competițiile IDEI și RU a urmărit soluționarea următoarelor probleme:

1. Corectarea erorilor de apreciere într-o evaluare individuală. Acest lucru este asigurat prin faptul că fiecare evaluare individuală trece prin mai multe filtre: (1) răspunsul aplicantului, care poate avertiza asupra unor erori/omisiuni factuale în fișele de evaluare individuală; (2) raportorul care poate avertiza asupra unor inconsistențe sau erori de evaluare; (3) panelul care are posibilitate de a arbitra astfel de situații.
2. Evitarea subiectivismului și/sau a influențării (interesate) a procesului de evaluare: Acest lucru este asigurat prin: (1) aplicarea strictă a regulii conflictelor de interese în desfășurarea procesului de evaluare și (2) decuplarea totală a membrilor CNCS de procesul de evaluare propriu-zis. Astfel, nici un membru CNCS nu are acces în nici un moment al evaluării la nici unul din documentele de evaluare, interfața cu procesul de evaluare fiind asigurată prin intermediul personalului UEFISCDI.

Recomandări pentru următoarele competiții de proiecte

1. posibilitatea acordării de prelungiri de finanțare pentru proiectele de succes printr-o procedură accelerată;
2. implicarea paneliștilor/experti străini în monitorizarea proiectelor (cel puțin la PCCE);
3. introducerea unui instrument de tip lab-twinning/joint projects, pentru finanțarea proiectelor în colaborare internațională;
4. finanțarea unui număr mic de burse post-doctorale în laboratoare de prestigiu din străinătate pentru domeniile mai puțin vizibile internațional;
5. modificarea cerinței de „normă întregă”, prin impunerea unui interval de timp minim pe care directorii de proiect din străinătate să-l petreacă în România, sau, eventual, prin impunerea cerinței de ”normă de bază” în România. Aceasta este o practică frecventă în cadrul competițiilor de proiecte de cercetare, inclusiv la nivelul Comisiei Europene;
6. monitorizare atentă a proiectelor în desfășurare de către comisii alcătuite din experți în domeniu, cu evitarea conflictelor de interese;
7. monitorizarea atentă a workshop-urilor exploratorii și a școlilor de studii avansate;
8. negocierea bugetelor de către comitete de experți CNCS-UEFISCDI;
9. introducerea de bugete multi-anuale.